

313. československá stíhací perut' RAF

Odznak 313. perutě

313. československá stíhací perut' RAF (anglicky **No.313 Czechoslovak fighter squadron RAF**) patřila k celkem čtyřem perutím československého letectva v rámci britského královského letectva [Royal Air Force](#). Krátce po přistoupení oznámil S/L Josefa Jaška očekávanou zprávu o přesunutí na jih země a nasazení nad Francií, zpráva byla oficiálně potvrzena [26. srpna 1941](#). Poté letka dělala útoky na nepřátelské území, první let byl [31. srpna](#) 1941. S blížícím se novým rokem [1942](#) se počasí velmi zhoršovalo, a tak začalo pro obě strany očekávaná přestávka a piloti dělali třeba doprovody konvojů. Poté přišla nová letadla typu [Spitfire MK.Vb](#). V rámci 11. skupiny si perut' vydobyla svojí slávu, za dobré odvádění výškových krytí, která převzala po celý čas její trvání. Když v této době byli už němečtí stíhači pomocí radarových stanic informováni o blížících se britských letadlech, byli schopní včas vzlétnout, a jak bylo jejich zvykem, vystoupat nad svoji oběť a z této výborné pozice sa na ni vrhnout. Právě proto bylo v & yacute;škové krytí velmi obtížné a nebezpečné, protože letci, kteří ho vykonávali, byli „první na ráně“. Na výškové krytí byly proto vždy vybrané jen ty nejlepší perutě, které nedovolily německým stíhačkám zaútočit na hlavní sestavu letadel. Tuto úlohu dostávala v Hornchurchském wingu právě 313. a dostala přílehlavý volací znak – Butcher („řezník“). První let v 11. skupině absolvovali piloti [18. prosince](#) 1941. Úlohou bylo vnutit Němcům vzdušný boj, ale nepřítel nejevil o tento boj zájem. Během čekání na novou spojeneckou „non-stop ofenzivu“ vykonávali piloti doprovodné lety nad konvoji a hlídkové lety. Piloti si odlétali několik nočních letů, které se však pro nevhodnost používaných letadel velmi neosvedčily a postupně se rušily. O tom, že smrt číhá na letce skoro na každém kroku, se členové 313. perutě přesvědčili v lednu 1942.

Založení

K oficiálnímu založení došlo [10.května](#) 1941. [31. května](#) 1941 byl zahájen výcvik s jedenácti piloty a šesti letadly. Bojeschopnost perutě byla vyhlášena dne [10. června](#) 1941 a hned druhý den byl proveden první operační let.

Základny

Když skončil výcvik, letka se přestěhovala dne [1. července](#) 1941 na základnu [Leconfield](#), aby bránila přístav [Hull](#). Na Nový rok 1942 se letka přestěhovala na letiště v Hornchurchi, kam se přesunula dle rozkazu 11. prosince 1941, a byla zařazena do Hornchurchského wingu 11. skupiny Velitelstva stíhacího letectva.

- Catterick
- Leconfield
- Portreath
- Hornchurch
- Rochford

Poznámky o haváriích letadel

Sgt. [Arnošt Mrtvý](#) se svým Spitfirem RY-H při vykonávání nízké zatáčky vrazil do telefonního rozvodného sloupu. Odněl to hlavně spodek motoru a vrtule. Dále mu sloup přesekl olejové chlazení a zaryl se mu do křídla. Arnošt Mrtvý přesto zvládl přeletět Kanál a spolu se sloupem v křídle bezpečně přistát.

Sgt. Mrtvý měl ještě jednu nebezpečnou nehodu, když po poruše [klopek](#) narazil do vozidla. Pilotovi se nic nestalo, ale řidič a spolujezdec zahynuli. Na nepříznivé počasí doplatil 11. ledna Sgt. Josef Valenta, když se vracel z letu. Pro nepřízeň počasí musel opakovat přistání, přičemž jeho letadlo (RY-S) ztratilo rychlost a na zemi explodovalo. Z jeho ztráty se personál perutě ještě pořádně nevzpamatoval, když se 22. ledna odehrála další tragédie. Sgt. Otto Špaček, který spolu se Sgt. Blažejem Konvalinou nacvičoval vzdušný boj, ztratil nad letadlem kontrolu a propadl se do vývrtky. Podařilo se mu ji vybrat necelých 50 m nad zemí. Avšak Sgt. Konvalina ho nedlouho po pádu následoval střemhlavým letem a ten už nestihl vybrat. Sgt. Otto Špaček skončil před vojenským soudem, který ho obvinil z nepovoleného nízkého létání a udělil mu zákaz létání na 3 měsíce.

Výzbroj

Spitfire Mk IIa

Letci v této letce létali především s velice dobrými stíhačkami [Supermarine Spitfire](#) Mk I a poté Mk II, zakrátko po 14. srpnu 1941 vyměnila letka letouny za Spitfire Mk IIa, první lety byly podniknuty za velení S/L Josefa Jaška 25. srpna 1941. V zimě na přelomu let 1941 a 1942 znovu došlo k výměně letounů – z Spitfire MK.II za Spitfire MK.Vb. Letouny měly [imatrikulaci](#) RY, například letadlo [Františka Fajtla](#) mělo imatrikulaci RY-F.

Velitelé

Prvním velitelem byl S/L [Josef Jaške](#), převelený z [312. čs. stíhací peruté](#). Funkci *squadron leadera* zastával rovněž [František Fajtl](#).

Padlí piloti

Během druhé světové války padli tito piloti 313. peruté: J. Valenta, P. Brázda, F. Bonisch, M. Zauf, F. Pokorný, V. Michálek, K. Pavlík, M. Borkovec, S. Fejfar, E. Halamásek, J. Jeřábek, J. Bláha, J. Hloužek, M. Štusák, B. Krátkoruký, J. Příhoda, A. J. R. Cochrane, J. Himr, B. Štefan, A. Wemyss, T. Zrník, J. A. Pinny, A. Mrtvý. Čest jejich památce!

Externí odkazy

- **(cs)** [druhá.světová.cz](#) Krátce o perutích RAF